

Spelenderwijs

In de afgelopen 27 afleveringen hielden we ons bezig met bieden, af- en tegenspelen. Er zullen, althans dat is het voornemen, nog meer afleveringen volgen die deze thema's als onderwerp hebben. Het leek mij nuttig om deze reeks korte tijd te onderbreken met geheel andere kost: ik doe een greep uit de spelregels die voor de bridgesport gelden en licht die toe aan de hand van veel voorbeelden.

Negen jaar geleden lanceerde de Nederlandse Bridge Bond (NBB) een boekje met de titel "Internationale spelregels voor wedstrijdbridge 2017", waarin opgenomen 93 (!) artikelen. Dit zijn de eerste zinnen die we erin lezen:

De spelregels zijn ontworpen om de juiste gang van zaken vast te leggen en een passende regeling vast te stellen, nadat van de juiste gang van zaken is afgeweken. Spelers behoren iedere rechtzetting, opgelegde straf of beslissing hoffelijk te aanvaarden. De spelregels zijn niet in de eerste plaats bedoeld voor het toekennen van staf ingeval van onregelmatigheden, maar veeleer voor het herstellen van de schade.

De term 'onregelmatigheden' is een enigszins verzachtende omschrijving van de vele handelingen die – volgens de regels - echt niet door de beugel kunnen. Men zou in veel gevallen moeten spreken van 'overtredingen'. Deze (scherpere) duiding wordt in de tekst onder de diverse artikelen dan ook hier en daar gebruikt. Tenzij de 'onregelmatigheid' eenvoudig en volgens de regels aan tafel door de vier spelers zelf kan worden opgelost, dient in de meerderheid van de gevallen het advies van de arbiter te worden ingeroepen om tot een 'rechtzetting' te komen. Deze zal, veelal met het regelboekje in de hand, besluiten wat er moet gebeuren om het spel - zonder schade – weer te kunnen hervatten.

Het moet gezegd, in de praktijk blijkt dat veel clubspelers en huiskamerbridgers erg weinig weten van de spelregels. Natuurlijk, het is geen vereiste ze alle te kennen (dat zal iedereen beamen), maar het zou wel fijn zijn als 'de gewone clubspeler' zich wat meer zou verdiepen in de meest voorkomende onregelmatigheden die zich aan tafel (kunnen) voordoen en (iets) meer kennis zou hebben van de wijze waarop overtredingen moeten worden afgehandeld. Immers, als een tegenstander een handeling verricht die tegen de regels ingaat, is het van belang de *faux pas* te constateren. Want op dat moment zou de niet-overtredende partij gebruik kunnen maken van een in de regels vastgelegd recht.

Deze materie komt in de komende maanden ruimschoots aan de orde.

Voorbeelden.

A. Zuid was leider in 4♥. De zesde slag werd genomen in dummy met ♦A (die dus niet meer is getoond). Er restten nog zeven kaarten in ieders hand. Wat gebeurde er vervolgens?

♠V3	
♥9	
♦8	
♣AV6	
♠B2	♠75
♥-	♥-
♦6	♦VB
♣H972	♣BT8
♠H6	
♥B	
♦94	
♣53	
(zuid)	

De leider maakte in dit stadium de balans op. Hij had tot nu toe twee slagen afgestaan en zou onherroepelijk nog een ruitenslag moeten afgeven.

Om het contract binnen te halen, zou west ♣H moeten bezitten. Hij diende dus over west de snit op ♣H te nemen. Nadat de slag met ♦A was opgeraapt was zuid zodanig gefocust op de te nemen snit, dat hij, zonder dat de anderen hem er op tijd van konden weerhouden, uit eigen hand pardoos ♣3 op tafel legde! "Je bent aan tafel" riep de dummy en de beide tegenspelers volgden hem in koor. Zuid stopte de klaverkaart weer in zijn waaier en oost vertelde hem dat hij nu vanuit de dummy klaveren moest spelen. Arme zuid! Hij kon niet anders dan ♣A of ♣6 spelen en ging, na het afgeven van een klaverslag én de verwachte ruitenslag één down.

Een arbiter die op afstand dit 'gedoe' - zonder in te grijpen - zou hebben gadegeslagen, zou de tenen hebben gekromd!
Wat stellen wij vast?

Dummy was in overtreding, zuid veroorzaakte een onregelmatigheid en oost ging (in zijn voordeel) volledig over de schreef! En OW maakten geen gebruik van een recht dat hun in deze situatie door de regels wordt gegeven.

B. Noord was geveer en opende met 2♥. Oost was kennelijk te zeer gefixeerd op de eigen hand, keek vluchtig naar het openingsbod van zijn rechter buurman, dacht dat het 1♥- kaartje op tafel was gelegd en volgde met 2♦! We kunnen voorspellen wat er vervolgens aan tafel gebeurde.

W	N	O	Z
-	2♥	2♦	??

De uitroep "Dat kan niet" was aan de andere kant van de zaal hoorbaar! Oost mompelde "ja sorry, ik keek niet goed", en stopte snel het 2♦- biedkaartje weer terug en veranderde het binnen *no time* in een 'pas'. Kennelijk bezat de bewuste Zuidspeler niet de kennis om op de handelwijze van oost adequaat te reageren. Er kwam geen protest. Zijn partner wist blijkbaar ook niets in te brengen. Het bieden ging 'gewoon' door. Maar mogelijk vond de Zuidspeler het te fanatiek om de overtreding van oost niet te accepteren en de arbiter te raadplegen. Wat wij hier constateren zijn twee overtredingen van oost. Zonder aarzeling het foutieve biedkaartje terug te nemen en *sans gêne* dat ook nog eens te vervangen door een ander biedkaartje, zijn aan de

bridgetafel zeer laakbare handelingen.

Weet, dat deze actie (het neerleggen van het 2♦- biedkaartje) speler zuid onmiddellijk bepaalde rechten geeft! Deze worden dus miskend door de boosdoener oost en niet geweten of genegeerd door zuid!

C. Zuid was leider in 2♠. West was gestart met ♦H. Die slag was voor de leider.

W	N	O	Z
♠-			
♥A5			
♦VBT9			
♣97			
			Z (leider)

Na een aantal slagen (we zien zijn kaarten) was west voor de tweede maal (met ♣H) aan slag en, nadat deze de klaverslag had geïncasseerd, legde zij ♥5 op tafel! Noord speelde ♥3 en op dat moment werd west zich ervan bewust dat zij (natuurlijk) niet ♥5 had willen spelen, maar (uiteraard) ♦V, nog vóórdat partner oost in de lopende slag een kaart had bijgespeeld.

"Sorry, dames, maar ik pakte de verkeerde kaart, ik bedoelde een andere voor te spelen", klonk het met benepen stem. Mag ik dit herstellen? Maar ja, NZ legden west uit dat de kaart nu eenmaal gespeeld was en dat daar niets meer aan viel te veranderen. Zo kreeg zuid (met ♥H74) een slag met (de kwetsbare) ♥H in de schoot geworpen.

Ach, was er maar één persoon aan tafel geweest die hier de betreffende bridgeregel had gekend en de arbiter geroepen! Maar dat gebeurde niet.

D. Het gaat om het volgende biedverloop:

W	N	O	Z
1SA	doublet	3SA	pas
Pas	pas		

Op de systeemkaart van NZ stond aangegeven dat het (directe) doublet op de 1SA- opening van de rechter tegenstander inhoudt dat de doubleerder beschikt over een zeskaart in een willekeurige kleur. Zo'n bod dient door zuid te worden gealerteerd, maar dat gebeurde niet. Maar, geen probleem, na de derde pas nam noord het woord en vertelde het NZ-paar dat zijn partner het doublet had moeten alerteren. Je begrijpt het al: Hiermee begaat noord een grove overtreding!

Je merkte het al, de achtergrond van de geconstateerde overtredingen heb ik niet gegeven. Daarover gaan de komende verhandelingen over de spelregels.

Kennis van de belangrijkste regels is een *must* en maakt de bridgesport alleen maar mooier, interessanter en boeiender. In de volgende aflevering lees je over "de rechten van de dummy".

Don't call me dummy, fathead!